

Orilla Guillelmi
sup Epistolas et euāgelia
de tpe et de sc̄tis et p̄ defunctis.

Quam appropinquassent hierosolymis. **Matth. xxi. Marc. xi. Luce. xix. Job. xi.** Historia huius euangelij facta est anno **cham. xxxij. xij. Kal. ap. lis. dñica. lu. i. indidne. vj.** In unum hodierni euangelij

habet **Job. xi. q. an. sex dies pasche: id est sabato an. die palmarum christus venit bethaniam: quod est rat castellum marthe et marie magdalene distans a hierusalem duo qua miliaria: quae faciunt unum dimidium miliare apud nos. In tribus alci mane: ubi fecerunt christo cenam: et martha ministrabat: Lazarus vero orationem ex discumbentibus maria magdalene aperuit paradisum de alabaastro unguentum nardipistici preciosum: et unxit pedes et caput domini. Conenerunt sunt bethaniam multi: non tamen propter iesum sed ut lazarus viderent propter resuscitatum cogitauerunt autem principes sacerdotum ut lazarus interficerent: quia multi propter ipsum abibant ex iudeis: et credebant in iesum. Sequenti vero die. scilicet die palmarum manifesto christus de bethaniam recessit ut veniret in hierusalem. Cum autem appropinquassent hierosolymis et venissent bethpage) **Lyra.** que erat villa parua in descensu montis oliueti versus hierusalem: et erat sacerdotum: licet sacerdo**

tes non haberent hereditates ad coledum: habebat tamen domos ad animalia numeranda. (Ad montem oliueti) qui distat a hierusalem mille passus: quae faciunt unum miliare. Later sabati habens: ut patet **Act. i.** (Tunc misit duos de discipulis suis) quae fuerunt petrus et philippus: ut dicit **Ambr. et Chrysostomus.** et etiam **Hilari.** (Dicitur hic in castellum) id est ad hierusalem quae erat sita ad radices alterius montis. scilicet **Sion** (quod est contra vos) id est vobis

opposito. Sic etiam dicitur quod dominus noster iesus christus preuidebat contradictionem futuram in hierusalem contra apostolos: quia post ascensionem christi iudei persequabantur apostolos: et flagellabant eos omnes simul et prohibuerunt ne amplius predicaretur populo in hoc nomine. Respondit petrus. Oportet deo plus obedire quam hominibus: **Act. v.** Unde et **psalmus liij.** Iniquitatem et contradictiones vidi in ciuitate. (Et statim inueniens asinam alligatam et pulum cum ea.) Ad litteram dicitur quod in hierusalem erat asina communis deputata communibus verbis pauperum. qui

Incipit postilla sup euangelia. Et primo dñicalia fm litteralē sensū iuxta concordantias euangelistarum.

Dñica prima aduentus Euangelium fm Matth. xxi.

In illo tempore. Cum appropinquassent hierosolymis et venissent bethpage ad montem oliueti: tunc misit duos de discipulis suis dicens: Ite in castellum quod contra vos est: et

non poterant habere inuenta: et erat ante domum cuiusdam ligata vel in communi loco: ut qui ea indagebat: die qua habebat

Dñica. i. aduentus Euāgelium

eam: ei pabulū dabat: pull⁹ autē ei⁹ nutries
bāt ab eisdē vsu: et hoc s̄m Hiero. et Bas
ba. (soluite et adducite mibi: et si q̄s vo. a.
di. (s̄z impedire volēs. (Dicite qz dñs his
opus habet. Et cōfestim:). i. sine contras
dictione (dimittet

eos) vñ *Liby.* *Alra*
tus xpi apparuit co
rā eo. i. custode illo
rū aīaliū ad vādum
ignotis. (Hoc autē
factū est vt adimple
ret qd̄ dictū est per
pphetā dicentem)
Zacha. ix. (Dicite
filie syon.) *Ly.* hoc
est ciuitati hierlm̄
dicebat filia syon: qz
in monte syon erat
fortalitiū ciuitatis et
p̄tegebat ciuitas ab
illa p̄te sicut filia sy
on a nr̄e. (Eccerex
tuus: id est christ⁹:
(venit tibi mansue
tus: sedēs sup asinā
et pullū filium subiug
alis.) *Primo* ei se
dit sup pullū: qz tñ
non erat domit⁹: qz
nondū fuerat appli
catus humanis vs
bus: vt d̄z *Mar. ij.*
Luce. xix. Ideo sedit
postea sup asinam.
Hoc autē factū est in

figura: qz p pullū significat ppls gentils:
qui nō fuerat subiect⁹ iugo legis: p asinam
x̄o ppls iudaic⁹: q̄ laborauerat sub lege.
Ad hoc autē veniebat x̄ps ī mūdū vt vtrū
q̄ pplm̄ sublugaret sibi p fidē catholicā.
Morandū autē q̄ huic facto adhibet p̄phe
ria zacharie in testimoniū: vt aperiat dñm
iesū oīa q̄ de seip̄o scripta sūt cōpleuisse: sed
scribe et pharisei cecati malicia nō intelle
xerūt ea q̄ legerūt. Et istud dictū p̄phete
extenditur ad duplicē aduentū xpi. s. adnē
tum in carnē. Et sic legit̄ hoc euā. in p̄ma
dñica aduent⁹ s̄m rubricā ordinis p̄dicato

rum et aduentū in hierusalē: et sic legit̄ in do
minica palmarū: (Sūtes autē discipuli fece
runt sicut p̄cepit illis iesus: et adduxerunt
asinā et pullū et imposuerūt sup eos vestimen
ta sua et eū desup sedere fecerūt:) hec fuit re

uerētia quā discipulī
x̄po exhibuerunt: qz
nō pmiserūt eū eq̄ta
re sup nudo: s̄z ei lo
co selle vestimenta
sua imposuerūt (Plu
rima autē turba stras
nerūt vestimēta sua
in via.) s. sub pedis
bus asine: ne offens
derent ad lapidem.
Et etiā hoc factū est
ip̄i christo a p̄plo in
signum reuerentie.
(Alij autē cedebant
ramos de arborib⁹
et sternebāt in via:)
quod erat alacritas
tis et gaudij signum
vt dicit Hiero. Et ē
veris̄sile q̄ de oī gñe
pulchraz arborū et
p̄cipue oliuaz. Cū
ecclesia cātat: Puer
ri hebreoz tollētes
ramos oliuarū etc.
Cātat etiā de flozi
bus et palmis: occur
rerūt turbe cū flozi
bus et palmis. In il
la em̄ calida regione

tunc arbores citi⁹ florent: id est credibile q̄
pulchriores frōdes cū florib⁹ suis: vel etiā
flores alios de terra carpebāt p amenitas
te et iocūditate ostēdenda: (turbe autē q̄ p̄ce
debant et seq̄bant clamabāt dicētes: Osan
na filio dauid.) Cū em̄ christ⁹ esset in descē
su mōtis oliueti: auditus est hierosolymis
de aduentu ei⁹: et tunc turba multa q̄ cōue
nerat ad diem festū: p̄cessit ei obviam: qz
audierāt miraculum de suscitatiōe lazari.
Multa ei turba comitabat eū d̄ bethania
veniēdo: et sic oēs fil. s. obulātes et comitā
tes fecerūt ei reuerētiā clamantes et dicē
tes (Osanna filio dauid.) Osanna inter

statim inuenietis asinā alligatam
et pullū cum ea: soluite et adduci
te mibi: et si q̄s vobis aliqd̄ dixerit
dicite: quia dñs his opus habet:
et cōfestim dimittet eos. Hoc autē
totū factū est vt adimpleret qd̄ di
ctum est p̄ p̄phetā dicentē: Dicite
filie syon: ecce rex tu⁹ venit tibi mā
suet⁹ / sedens sup asinā et pullū fil
lium subiugalis. Sūtes autē disci
puli fecerūt sicut p̄cepit illis ie
sus. Et adduxerūt asinā et pullū:
et imposuerūt sup eos vestimēta
sua: et eum desup sedere fecerunt.
Plurima autē turba strauerūt ve
stimēta sua in via. Alij autē cede
bant ramos de arborib⁹ et sterne
bant in via: turbe autē q̄ p̄cedebāt
et q̄ seq̄bant: clamabant dicētes:
Osanna filio dauid: benedict⁹ qui
venit in nomine domini.

frat obsecro dñe saluū me fac: filio dauid
 id est p filiū dauid. s. xpm (venit) supple a
 dño deo missus. (In nomie dñi.) An Ps.
 Narrabo nomē tuū frībus meis. Item fm
 Marcū. Turbe adhuc adiūxerūt fm lau-
 dē dicentes: Benedictū regnū p̄ris nostri
 dauid. q. d. Bñdictū regnū p̄ris n̄ri dauid
 qd restitūū ē nūc in aduentu tuo. Itē fm
 lucā. tertīā laudē addiderūt dicētes: Pax
 de celis et gl̄ia in excelsis. Itē f3 Johānē
 quantā laudē addiderūt dicētes: Bñdict⁹
 rex israel q̄ venit in noīe dñi: et sic receperit
 eū oēs turbe tanq̄ regē. Circa p̄ns euāge.
 vbi d̄r: Ecce rex tu⁹ venit tibi māsuert⁹: est
 diligenter sciēdū q̄ aduētus xpi desidera-
 batur a supiorib⁹. s. ab angelis vt restaura-
 renē. Itā p incarnationē filij dei sedes de-
 monū cadēnū sunt implete. Itē desiderabāt
 ab inferiorib⁹. s. a sanctis p̄rib⁹ de limbo
 vt inde extraherent q̄ ibi detinebant capti-
 uū: q̄ p aduentū filij dei sūt liberati: vt patz
 Zach. ij. Tu aut in sanguie testamēti edu-
 xisti vincetos de lacu in q̄ nō erat aqua et c.
 Item desiderabāt a modernis qui p̄tunc
 erant in medio. i. in mūdo: vt in ei⁹ fide et
 merito saluarent: nō descēdentes amplī⁹ i
 infernū: qz post eis aduentū celum ascēdūt
 oēs qui credunt in ipsum in vita gl̄ie pmā
 suri: vt patet Job. iij. Sic de⁹ dilexit mūdū
 vt vnigenitū filiū suū daret: vt oīs q̄ credit
 in ipm nō pereat: sed habeat vitā eternam.
 Itē diligenter notādū q̄ totū tps ante ad-
 uentū xpi fuit xps rigor et iusticie. Itā de⁹
 in eo magnā iusticiā exercuit: vt patet i lu-
 cifero et angelis ei⁹: quos ppter motū vñū
 supbie de celo piccit: Esa. xviij. Item patz
 in pmis parētib⁹: quos ppter vñū pomuz
 ventū qd comederūt: de paradiso eiecit Ge.
 iij. Itē patet i diluuiō: in quo p̄p̄ peccatū
 carnis totū gen⁹ humanū submersit: exce-
 ptis octo hoībus. Gen. vij. Itē etiā patet
 in q̄nos ciuitatib⁹: sodomā: gomorā: abda-
 mā: seboym et segor: vt pz Gen. xix. Pluit
 dñs sup sodomā et gomorā sulphur: et ignē
 de celo: et subuertit oēs ciuitates et omnem
 circaregionē: vñ inter sos habitatores vrbū
 et cuncta virentia terre. Itē patet in multis
 locis veteris testamēti: vbi ostenditur q̄
 deus magnas iusticias exercuit in homies

Itā bec snia et admirāda iusticia om̄nes pa-
 triarchas et p̄phetas: ac etiam omnem ho-
 minē quātumcūqz sancte viueret: mittebat
 ad carcerē inferni. Gen. xxxvij. Descēdam
 ad filiū meū lugens i infernū: ac etiā iohā-
 nem baptistā: de q̄ xps testat⁹ est: q̄ inē na-
 tos muliez nō surrexit maior iohē baptista
 Matt. xj. An. Ps. Dñe in celo misericordi-
 dia tua: qz misericordia p̄tunc videbat esse
 in celo cum angelis: At vbi venit plenis-
 tudo temporis: Gal. iij. s. tps gr̄e et miseri-
 cordie: qd incepit i aduentu xpi circumqz
 regnat: et p̄ualet misericordia iusticie. An
 Ps. cxvij. Misericordia tua dñe plena est
 terra. Hoc sic p̄batur: quia xps post aduē-
 tum suū regnū celoz p̄ciosissimū vili precio
 vendidit. Itā p̄mo ipm dedit aplis p nauē
 et rēti: vtz Matth. iij. Relictis rētib⁹
 et nauē secuti sūt eū. Secūdo zaccheo dedit
 p dimidiū bonoz suoz: vtz Lu. xix. Ecce
 dimidiū bonoz meoz dñe dō paupibus.
 Tertio dedit alijs p residua parte diuitia-
 rum suaz: vt patet Luc. xj. Qd superest
 date elemosynā: et ecce omnia munda sunt
 vobis. Quarto quibusdam dat p duobus
 eribus minutis: sicut paupercule vidue: vt
 patet Lu. xxiij. Vidit autem iesus: et quan-
 dam viduā paupculā mittentē era minuta
 duo. Quinto quibusdam p calice aq̄ frigi-
 de: vt patz Matth. x. Qui cūqz potum de-
 derit vni ex minimis meis istis: calicē aque
 frigide nō p̄det mercedē. Sexto quibusdā
 p sola bona volūtate: vt latroni in cruce q̄
 dixit: Dñe memēto mei dū veneris i regnū
 tuum. Et r̄ndit ei xps: Amē dico tibi: ho-
 die mecū eris in paradiso. An Aug. Coro-
 nat⁹ deus voluntatē: vbi nō inuenit facul-
 tatem. Itē notandū q̄ hugo de prato sup
 predicta verba: Ecce rex tu⁹ venit tibi mā-
 suertus: dicit: q̄ dñs iesus xps venit nobis
 septem modis. P̄mo venit vt lux ad nos
 illuminandū: qz oēs ceci eramus: vt patet
 Esa. ix. Habitātib⁹ in regione vmbre mor-
 tis: lux orta est eis. Secūdo venit vt medi-
 cus ad sanādū: qz oēs ifirmi ad mortē iace-
 bam⁹. vñ Ps. Misit verbū suū et sanauit
 eos. Tertio venit vt iustus ad iustificādū
 et peccata remittendū: qz om̄es peccauim⁹
 iuxta illud Ro. iij. Oēs peccauerūt et egēt

Dñica. ii. Aduentus. Euange.

gratia dei. Mat. ix. Confide fili: remittuntur tibi peccata tua. Quarto venit ut ignis ad inflammandum: quia in dei amore et primi omnes frigidum manebam: ut patet Luc. xij. Ignem veni mittere in terram. Quinto venit ut redemptor ad precium nobis soluendum: quia omnes per delictum primo in pariter in carcere inferni detinebamur. Unde apostolus. I. Cor. vj. Empti enim estis pretio magno. Sexto venit ut vita ad viuificandum: quia omnes vita gratie carebam: propter originale peccatum. Septimo venit ut dominus omnipotens ad patriam nostram nos deducendo: ut patet Michae. ij. Ascendet enim ascendens iter ante eos. De hugo de prato

Postilla.
Erit signa in sole et luna et stellis etc. Luc. xxi. Mat. xxij. Mar. xij. Hoc praedixit dominus Iesu anno ei. xxij. xj. Kal. aprilis. fe. iij. lu. xij. inditione. vj. Ante initium hodie in euangelio scribit sanctus Luc. in eodem capitulo quod Christus praedicans tempus extremi iudicii dixit: Surgent gentes contra gentes et regnum aduersus regnum: et terre motus erunt magni per loca: et pestilentiae et fames terroresque de caelo et signa magna erunt. Et pregnantibus et nutrientibus in illis diebus. Item de extremo iudicio dicitur etiam Luc. xvij. Sicut fulgur choruscans de sub caelo in ea quae sub caelo sunt: ita erit filius hominis in die sua. scilicet aduersus ad iudicium. Et sicut factum

est in diebus noe: ita erit in diebus filiorum hominum. Edebant et bibebant: uxores ducebant et dabant ad nuptias usque in die quae irruit noe arca: et venit diluuium et perdidit omnes. Similiter sicut factum est in diebus loth: Edebant

Dominica. II. aduentus Euangelium secundum Lucam. XXI.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis. Erunt signa in sole et luna et stellis: et in terris pressura gentium pro confusione sonitus maris et fluctuum arescentibus hominibus pro timore et expectatione que superueniet universo orbi. Haec virtutes caelorum mouebunt

dent de caelo. Hoc non intelligitur quod cadent de firmamento: quia minima stella secundum astronomos est maior quam tota terra: sed tunc impressiones et choruscationes erunt in aere decurrentes ad terrorem malorum ut a simplicibus hominibus stelle cadere putabunt. Unde Augustinus. Tunc seculi erunt iudicium

et bibebant: cinebant et vendebant: plantabant et edificabant: quae die autem erit loth a sodomis pluit ignem et sulphur de caelo et omnes perdidit: secundum haec erit quae die filiorum hominum reuelabitur in die iudicii. Unde etiam de hoc dicitur. I. Thes. v. Cum dixerint pax et securitas tunc repentinus eis superueniet interitus.

Alia postilla.
Erit signa in sole et luna et stellis etc. Luc. xxi. Mat. xxij. Mar. xij. Signa quae erunt illa signa declarant primo ut habetur Iob. ij. Sol conuertetur in tenebras et luna in sanguinem antequam veniat dies domini magnus et terribilis. Item ostenditur et iohanni ut habetur Apo. vj. Sol factus est niger tanquam saccus cilicinus: et luna tota facta est sicut sanguis et stelle de caelo ceciderunt super terram. Item christus dicit Mat. xxij. Sol obscurabitur: et luna non dabit lucem suam: et stelle ca-

cia dei q̄ ip̄m sol aspicere nō audebit (et in terris p̄sura gētū p̄ p̄fusiōe sonit⁹ maris et fluctū) Glo. appropinquate extremo iudicio erit sonitus maris terribilis et fluctū eius. **Mā** mare eleuabit ultra altitudinem montū quadraginta cubitis. **An Pō. xcij.** Mirabiles elationes maris. **Tūc** illi qui prope mare habitabunt in vallibus fugient ad loca montana et compiment se p̄pter sonitū maris (arescentibus hoībus.) **Hor.** quia sicut mentē securitas reficit et impinguit s̄m illud. **Proverb. xv.** Secura mens quasi iuge cōiuiū: sic timor attingat et exicat s̄m illud **Proverb. xvij.** Spirit⁹ tristis exiccat ossa: (pre timore) s̄z instantiū maloz (et expectatiōe) s̄z futuroz adhuc

distantiū (que). s. timor et expectatio (supuenient de super). s. de celo (vniuerso orbi) non tantū parti. **Ex** quo patet q̄ nullus erit locus refugij: vt patet **Mathei. xxiiij.** **Erit** tunc tribulatio qualis non fuit ab initio mūdi vsq̄ modo: neq̄ fiet: vt patz **Daniel. x.** **Veniet** tale tēpus quale nō fuit ex quo gētes ceperūt esse. **Mā** virtutes celoz rū mouebunt id est angeli ad modum trementiū se habebūt: et angeli dicunt virtutes celoz: qz sunt inhabitatores celoz. **Un̄ Chriſ.** Angeli q̄ in iudicio astabunt nihil sibi cōscij videbūt infinitā multitudinem cōdēnari: nō intrepide: s̄z cū magno tremore illic stabūt. (Et tūc videbunt filiū hoīs). s. tā boni q̄ mali: qz s̄m magistrū sentētiarū li. iij. **Christ⁹** dñs in forma hoīs iudicabit: et in illa ad oībus videbit. **Erit** tamē differētia ex parte videntū: quia boni videbūt eū cū magno gaudio et gloria;

sed mali cum confusiōe et pena. **Unde** etiam sanctus **Tho. in. iij. di. xlvj.** Sicut visio glorie humanitatis christi erit iustis ī premiū: ita inimicis christi erit in supplicii (veniētem) scilicet ad iudiciū (in nube). s.

lucida (cum potestate magna et maiestate) quia cum angelis et oībus sanctis ī celo existētibz. **Et** tūc cōgregabit omnes gentes in vallē iosaphat: vt habet. **Jobel. iij.** **Hieronymus** dicit. **Mā** intelligendū est q̄ ī illa parua valle concludantur innumeras bilia milia hominū sed in locis circūiacētibus. **Mā** boni ī aere cū christo stabunt: mali vō ī terra quoz nō erit numerus cū quib⁹ verus et iust⁹ iudex cōtēdet et disceptabit **Cōsequēte** r in euā. **hos** post timorē re-

probaz ponit cōsolatio electoz: cum dicitur (his autem fieri incipientibus respicite) per fidem: (et leuate) per spem: (capita vestra) id est corda vestra. **Un̄ Grego.** **Capita** leuare est mentes ad gaudia celestis patrie erigere (qm̄ appropinquabit redemptio vestra) id est glorificatio anīaz et corporū: qz post mūdi ruinā sequit beatitudo q̄ erit in glorificatiōe corpis et aīe (Et dixit illis similitudinē. **Videte** ficulneam et omnes arbores: cū pducūt iā ex se fructū scitis qz ppe est estas: ita et vos cū videritis hec fieri. scitote quoniā ppe est regnū dei) **Unde Hieronym⁹.** **Cū** ramis ficus tener est et folia nata et gemme in florem germinant: et cortex folia parturit: tunc intelligitis veris et estatis aduentum. **Sic** cū omnia que scripta sunt: et que christi aduentū precurrere debent videritis. scitis quia prope est aduentus christi ad iudicium.